

ROVATVEZETŐ: MOSONYI GÉZA

TAROKK-SAROK

Az 1991/5. szám rejtvényének megfejtése:

A licitálás:

Attila	Béla	Csaba	Dezső
három	kettő	passz	passz
tartom	egy	passz	passz
tartom	passz	passz	passz

Ha Dezső a 3. ütésben átüti Bélát, a színek eloszlása miatt — akkor sem tudja partnerét megmenteni.

A rejtvényekben szereplők a Paskievics-féle, kötelező XX-as hívásos tarokkot játsszák, ahol a XX-as fektetése tilos és az értékelhető figurák a következők: tulétroá (tuli), négy király, duplajáték, pagátultimó, XXI-fogás és volát. A játékban mindig Dezső az osztó, tőle jobbra ülnek: Attila, Béla és Csaba.

6. játszma

Osztás, licitálás és skartolás után a helyzet az alábbi:

Attila: XVI, XV, X, VIII, káró: K, L, B, Á, treff L

Béla: skiz, XVIII, XIII, XII, VII, VI, pikk: K, L, B

Csaba: XXI, XX, V, II, treff: K, D, B, kőr: K, B

Dezső: XIX, XVII, XIV, XI, IX, IV, III, I, treff Á

Kérjük írják meg, véleményük szerint hogy alakult a fenti kiosztású játszma. A megfejtéseket a megjelenéstől számított 30 napon belül kérjük a szerkesztőség címére megküldeni. A helyes megfejtők között könyvtulványokat sorsolunk ki.

A bemondások:

Attila: segít a XX-as, passz

Béla, Csaba, Dezső: passz

Ütések

1. A. XIX	B. IV.	C. XVI	D. X
2. A. XVIII	B. III	C. XI	D. XII
3. A. VI	B. XV.	C. VII	D. XIII
4. B. pikk Á.	C. V	D. pikk K	A. VIII
5. A. I	B. II	C. XX	D. XIV.
6. C. kőr K	D. IX.	A. skíz	B. XXI

Kitüntették Kanada volt bevándorlási miniszterét

1956. november 4-én a soproni erdőmérnöki és műszaki egyetem mintegy 300 diákja tanáraikkal együtt Ausztriába menekült a közeledő orosz csapatok elől. Ausztriában kaptak ideiglenes elhelyezést, ahonnan a kanadai kormány meghívására az egész kivándorolt egyetem Kanadába települt át. A kanadai kivándorlás szervezője és kivitelezője Jack W. Pickersgill, az akkori bevándorlási miniszter volt.

1991. április 24-én ünnepélyes keretek között az ottawai egyetemen a budapesti Országos Erdészeti Egyesület egy díszes okmányban köszönte meg a volt miniszter közreműködését és segítségét, amivel lehetővé tette a soproni egyetemi hallgatók — erdő-, bányá-, földmérő, geofizikus és geológus mérnökök — továbbtanulását és letelepedését. Az okmányt az O.E.E. speciálisan készítette el, egyéni művészi tervezéssel, Pápai Gábor irányításával. Az okmányt dr. Roller Kálmán, az erdészeti fakultás 1955-től Sopronban, majd 1961-ig Vancouverben volt dékánja adta át a volt miniszternek. Az okmány adományozását dr. Roller kezdeményezte Budapesten, amikor 34 évi távollét után, 1990. október 23-án hazajött Magyarországra és az Országos Erdészeti Egyesület meghívására az Egyesület székházában beszámolt a volt soproni-vancouveri fakultás kanadai élményeiről és sikereiről.

Pickersgill köszönő beszédében elmondotta, hogy a magyar bevándorlók segítségét és Kanadába való letele-

pítését tartja legjelentősebb tettének egész életpályája alatt. Kifejezte elismerését a magyar bevándoroltak iránt, akikkel Kanada sokat nyert. Elismerőleg nyilatkozott a magyar szakemberekről, különösképpen a Kanadában végzett soproni műszaki és erdőmérnökökről, akik nagy szerepet játszanak mind a műszaki állásokban, mind az erdőiparban és a tudományos kutatásban. A soproni erdőmérnöki fakultás vancouveri működésével kapcsolatban megemlítette, hogy a 140 erdőmérnök sikeres tanulmányát és oklevél szerzését dr. Roller kitaró és határozott vezetésének és a fakultás működésének kell köszönni.

Az ünnepségen a kanadai szövetségi kormányt a magyar származású Wappel Tamás, a parlament tagja képviselte. Wappel képviselő urat az országos liberális párt negyedik helyen jelölte pártvezetőnek a legutóbbi általános választáson. Ezenkívül még számos kormányzati vezető, tisztviselő és egyetemi alkalmazott jelent meg. A környékbeli volt soproni diákok és családjaik, valamint az ottawai magyarok részéről sokan részt vettek az ünnepségen. A magyar követséget dr. Szakács András és László Béla konzul urak képviselték.

Az ünnepi műsort dr. Robert Keyserlingt, az ottawai egyetem történész professzora nagy hozzáértéssel vezette le és kifejezte köszönetét a résztvevők lelkes megjelenéséért.

Ch. Tarnocai

Rólunk is írják

A *Népszabadság* 1991. március 21-i számában jelent meg az alábbi táblázat, „Mindennapi béreink” címmel, a KSH felmérése alapján.

A teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi bruttó átlagkeresetének alakulása 1990. I-IV. negyedévében

	Fizikai foglalkozásúak Ft	Szellemi foglalkozásúak Ft	Ősz-szes foglalkozásúak Ft
Bányászat	17428	27128	19182
Villamosenergia-ipar	14557	23068	17228
Kohászat	14701	22276	16306
Gépipar	11555	17420	12840
Építőanyagipar	11816	19123	13258
Vegyipar	14372	23478	16852
Könnyűipar	9412	17439	10847
Élelmiszeripar	12177	19905	13777
Ipar	11945	19542	13679
Építőipar	12148	21461	14651
Mezőgazdaság	9683	17523	11179
Erdőgazdálkodás	9402	17682	11006
Közlekedés	11705	16456	12928
Posta- és távközlés	12393	15378	13828
Belkereskedelem	9713	19365	13055
Külkereskedelem	16521	30411	28744

Az elemző gondolatokból a szakmánkat illető közvetlen értékelés ennyi: „... erdőgazdálkodásban dolgozók főmunkahelyről származó jövedelme 1990-ben is rendkívül alacsony volt. A szakemberek szerint ezt a háztáji és kiscgazdaságokból származó bevételekkel tudják ellensúlyozni az érintettek.”

A közvetett értékelés ennél többet mond: „A nem termelő ágazatokban... a jövedelmek... növekedése is figyelemre méltó volt. Béreik elérték a havi 20 ezer, kereseteik a 23 300 forintot. Ugyanakkor a termelői ágazatokban dolgozók 6 százalékának bruttó keresete 6 000 forint alatt maradt és csak 4 százalékuké volt több, mint 30 ezer forint.”

Először is, a táblázatból kitűnik, hogy a fizikai foglalkozásúak között a 16-os keretben a kieső helyen állunk, nagyjából egy fővárosi buszjegynyi előnyt adva a könnyűipar hasonszórú kétkezieinek. Előttük a mezőgazdaság és a belkereskedelem küzdött még sikeresen a bennmaradásáért, ami a 10000 forintos (sokaknak álom) határt illeti. Kitűnik az is, hogy a szellemi foglalkoztatottjaink zárják az első tizenegy patinás sorát, 17682-vel. Forintban! Ja, és bruttóban!

— Hát kérem! Kényszerűen visszavonom az „A Helyzet”-ben A betűző szű cím alatt írt azon megállapításmat, hogy „...teljes életet élhet ugyan fából az ember...” Ki kell egészítenem annyival, hogy fizikai dolgozóként, hazánkban, 1991-ben: a létminimumon, mint erdei munkás. És az sem sokat változtat az anyagi helyzetén, hogy a fakitermelés túlnyomó többségét vállalkozók végzik, mentesítve a bértömeget, vagy hogy mezőgazdasági kitermelésben honorálják az erdőápolások tetemes részét. A bruttó átlagkeresetek a kevésbé vállalkozó szelleműeket, netán a nyugdíjközeliakat, a fafeldolgozás nem gmk-sítható, kft-sítható ágainak gépmunkásait fogják egy csokorba? Akik a hagyományos erdészeti szervezetben akartak és akarnak ugyanolyan eredményességgel erdőt létrehozni, erdőt nevelni, fát kitermelni, feldolgozni?

Ha igen, akkor igazán megfontolandó lenne, hogy legalább két pár cipő árát megkereshesse a családfele havonta! Egyet magának, egy párat pedig a feleségének (ha még el nem hagyta), hogy amíg ő az erdőn koptatja a talpát, addig a felesége segélyekért talpalhasson polgármesteri, só- és egyéb hivatalokban! A segélyekből pedig, túl a félfogadási időközön, a háztáji és kiscgazdaság ellensúlyozó bevételeiért tehessen valamit a nem termelő ágazatokban dolgozó szakemberek szerint.

Apatóczy István

A természetvédelem és az erdőgazdaság le kell vetkőzesse az egymástól való kölcsönös idegenkedést, fel kell, hogy ismerjék a közös célokat, tisztázni a nézeteltéréseket és együtt kell, hogy szolgálják a környezet megóvását.

Erre a következtetésre jut a svájci erdészet egyesület az utóbbi években lezajlott sok vita folyamán. Megállapítást nyert ezek során, hogy a természeti világ újabban egyre gyorsuló változása — bár itt még a leglassúbb — az erdőben is érezhető. Ez indította a természetvédelmet arra, hogy az eredetileg csak egyes jelentékenyebb előfordulásokra, ritkaságokra irányuló tevékenységét kiterjessze az erdőségek egészére. Ebben a törekvésében ütközik az erdőben gazdálkodó erdészekkel, akik a társadalomnak erdővel szembeni valamennyi igényét egyaránt kell szolgálniuk. Az alapvető ellentét a „tartamosság” és a „természetszerű, természeteshez közeli erdőművelés” különböző értelmezésében, megítélésében ismerhető fel. A helyes feladatmegoldást csak a bevezetőben foglalt megállapítás megszívlelése hozhatja meg.

SchZf 1990. 1. Ref.: *Jérôme R.*

„Kiss Ferenc”-nap Szegeden

A hetedik Kiss Ferenc-napot rendezték meg a szegedi erdészeti szakközépiskolában. A Szegedi Erdők Atyjának mellszobrát követő koszorúzás után hét szekcióban tanulói előadások hangzottak el.

Általános szekció

Lajtos János, I.B. és Szabó Sándor, I.B.

Szegedi séta

Szatmári Jenő, III.B. és Varga Norbert, III.B.

Boszorkányüldözés.

Husza Roland, III. B. (legjobb előadó és előadás)

A vietnámi háború.

Nagy László, III. B.

A kémkedés története

Rinyu László, II. B. és Sipos Zsolt, II. B.

Vadászat honfoglaló őseinknél.

Erdős Sándor, III. A.

Szemelvények a sakkjáték történetéből.

Szőke Zoltán, II. B.

Utazás Szocsiába.

Erdészeti ökológia szekció

Furka Zoltán, I.B. és Szabó Sándor I.B. (legjobb előadás)

Hazánk jellegzetes idős fái, védelmük és ápolásuk.

Cseke István, II. B. (legjobb előadó)

A Gyula-környéki mezőgazdasági és kertészeti termelés és gépesítésének története.

Guzsván Zsolt, V.A. és Bognár Mihály, V.A. (OEE helyi csoport különdíja)

Mezővédelem erdősávok szerepe és hasznosítása az apróvad-gazdálkodásban.

Sipos Csaba, III. B.

Vegyszeres és hagyományos gyomirtás költségösszehasonlító elemzése.

Major Béla, I. B.

A gemenci erdő élővilága.

Kavalecz Zoltán, I. A.

A nyírlugosi vadaspark.

Hardi István, I. A.

A bátorligeti ősláp élővilága.

Erdőhasználatlan szekció

Gorza Tamás V.B.

Boksa és retorta szentítés.

Zámbó Gábor, III. A.

Az erdei gyógynövények.

Kammermann Péter, V.A.

A feketedió és a királydió erdőgazdálkodásban betöltött szerepe.

Gyöngyösi Sándor, V.B.

Az erdei gyümölcsök.

Jegyess Gábor, II. B. (legjobb előadó)

Az erdőben előforduló, gyűjthető gyógynövényekből előállítható készítmények és felhasználásuk.

Deme Zsolt, V.A.

Furnér- és rétegeltlemezz-gyártás.

Forró László, V.A. és Hintenberger András, V.R. (legjobb előadás.)

Vágásszervezési terv a DEFAG szegedi erdészeténél.

Ornitológia szekció

Domján András, I. B. (Legjobb előadó)

A dorozsmai Nagyszék madárvilága.

Csányi András, I.B.

A légvezeték madáráldozatai.

Kiss Tibor, I.A. és Perneczky György, I.B.

A Szegedi Fűvészkertben végzett madármegfigyelések.

Pető Milán, I.A. (OEE helyi csoport különdíja)

Az erdei fülesbagoly táplálkozása.

Varga István, IV. A.

A barátposzáta.

Pásztor Zoltán, I. A.

A szabadszállási szikes tavak madárvilága.

Szulcsán Gábor, II.B.

Gyurgyalagpopuláció vizsgálata I. (Táplálkozásvizsgálatok).

Kovács Zoltán, II. B.

Gyurgyalagpopuláció vizsgálata II.

(Kor-, szerkezet- és költésbiológiai vizsgálatok).

} **legjobb előadás**

Számítástechnika szekció

Bárány Gábor, I.A. és Széll Szilárd, I.A. (legjobb előadók)

a/ Talajok fizikai tulajdonságai.

b/ Újságszerkesztő program működésének ismertetése.

Rákóczi Nándor, I.B.

Talajok tulajdonságai.

Tóth Tamás, I.B.

Fokozottan védett madarak hazánkban.

Istella Sándor, II.B.

Talajtípusok ismertetése.

Igar József, II.A.

Talajtan ismertető program.

Bányai Tibor, III.A. (legjobb előadás)

a/ Szótárprogram.

b/ Iskolai adatkezelő program.

c/ Koordinátaprogram.

Újvári Zsolt, III.A.

Különlegességek a számsorozatok körében.

Kuspi Zsolt, V.B.

Csemetekerti számítások IBM PC-n.

Természettudomány, műszak szekció

Jakab György, III.B.

A motorfűrész fejlődése.

Kasza László, II.B. (legjobb előadó)

Amire nincs magyarázat!

Szabó Balázs, III.B. és Terhes Zoltán, I.A.

Érdekes találmányok.

Bódi György, I.B. és Nagy István, I.B.

Jól választott, mozgó koordináta-rendszerek.

Igar József, II.A. (legjobb előadás)

Kezdet és vég.

Győrbíró Péter, II.B.

Kísérletek -196°C-on.

Ari Tivadar, I.A.

Házi praktikák az elektronikában.

Vadászat szekció

Kovács Attila, IV.B.

Baleset elleni védelem a vadászatban.

Dézi Bálint, III.A.

Vadászati módok.

Hegedűs Attila, IV.A. és Pusztai László, IV.A.

A vadkacsa tenyésztése és vadászata.

Somogyi Tamás, IV.B. (legjobb előadás)

A madarak preparálása.

Tönköl Péter, IV.A. (legjobb előadó)

Középkori paraszti vs. Jfogy eszközök.

Sándorfi Péter, IV.B. és Spiegel Endre, IV.B.

Az erdei szalonka.

Kammermann Péter, V.A. (OEE helyi csoport különdíja)

A vizslák alapvető fegyelmi feladatai.

Ezt követően Szothák Ferenc a Gemenci EVAG igazgatója adta át az új iskolazászlót, melyet a soproni, az ásatthalmi testvériskolák és a szegedi textilipari szakközépiskola képviselői szalagoztak fel. Az ünnepségen jelen voltak a temesvári, és csíkszeredai testvériskolák képviselői is.

Harminckét év erdészek között

Bak István, mint testnevelő tanár a szegedi Kiss Ferenc erdészeti szakközépiskolában alakította az ép testet és tanított tisztességre. Oroszlánrésze volt abban, hogy Szegeden az erdészeti középszintű képzésen keresztül a szakma és az erdész is megbecsülést szerzett. A középiskolai sportban elért eredményei tiszteletet váltottak ki a szegedi polgárokból, és önbecsülést adtak az erdésztechnikusoknak, illetve szakközépiskolásoknak.

Sok tanuló becsülte a sportot. 18 végzett tanuló a testnevelő-tanári hivatást választotta az erdészeti technikum diákjai közül. Ha most többen arra gondolnak, hogy elég baj az — kérem ne tegyék, mert lehet, hogy „elvesztettünk” 18 kerületvezető erdészt, de nyertünk 18 erdész-tanárt, akik így vagy úgy diákok ezreit tanítják a mozgás és az erdő szeretetére.

Bak István elévülhetetlen érdemeket szerzett, élen voltak a megyében atlétikában, kosárlabdában, tornában, kézilabdában. A diákolimpiákon az ország is megismerhette az iskola és tanulói nevét.

A „Kiváló Tanár” és számtalan egyéb kitüntetés után most a Kiss Ferenc alapítvány kitüntetettjei — Égető Gábor, Halápi Nándor és Sente László tanártársai — között köszönhetjük.

Felhívás

A soproni Roth Gyula Erdészeti és Faipari Szakközépiskola a Temesvár–Vadászerdőn 1885-ben alapított erdésziskola jogutódja.

Az iskola 1921–1924 között Tatán, majd 1924-től 1950-ig Esztergomban működött. Iskolánk évek óta teljesíti azt a köteltségét, hogy az elődskolánál oklevelet szerzett volt tanulóinak hivatalosan átadja a végzésük 50, 60 és 65 éves évfordulóján a jól megérdemelt arany, gyémánt és vas okleveleket.

Nehézséget jelent, hogy a végzett tanítványok igen szétszóródtak. Van, aki tud erről a lehetőségről és írásban kéri az iskolát a jubileumi oklevél kiadására. Többen vannak azonban, akik ezt a lehetőséget nem ismerik és idős korukra való tekintettel nem is jelentkeznek. Eddig 4–5 évenként igyekeztünk felkutatni a jubileumi oklevélre igényt tartókat. Szeretnénk ezt a munkánkat folyamatossá tenni. Ezért arra

kérjük az 1921 és 1924 között Tatán, majd 1924–1950 között Esztergomban végzeteket és a jubileumi oklevélre igényt tartókat, hogy levélben jelezzék oklevélszerzésük időpontját, lakcímükkel együtt.

Így kellő időben tudjuk őket tájékoztatni az oklevél átadásának időpontjáról, amelyet általában az ünnepélyes tanévnyitákon fogadosítanak.

Mivel idős kollegáink segítségre és támogatásra szorulnak, kérjük az egész erdésztársadalmat, hogy akik tudnak idős erdészekről, akik 1921 és 1924 között Tatán, illetve 1924-től Esztergomban szereztek oklevelet, jelezzék létüket, hívják fel a figyelmünket rájuk, hogy nyilvántartásba vehessük őket, közöljék lakhelyüket, hogy a kiérdemelt elismerésben tudjuk részesíteni őket, hogy folyamatosan adhassuk az esedékes arany, gyémánt, illetve vas okleveleket.

Dr. Rónai Ferenc
igazgató

Június havi erdészeti teendők

(Az 1919. évi Erdészeti Zsebnaptár alapján)

Erdőhasználat. — A favágást, ritkítást, úgyszintén a csúsztatákon való közelítést és fuvarozást is folytassuk a magas hegységben. Az úsztatás és tutajozásnál használjuk fel az esős időszakokat.

— Déli vidékeken fejezzük be a cserkéreg-erdőkben a használatot, a ritkításokat és tuskóirtást azonban, valamint szálerdőkben a fafuvarozást, nemkülönben a zsindegy, dránicza szőlőkaró és dongakészítést folytassuk.

Erdőművelés. — A vetések, ültetések a magas hegységben is befejezendők.

Csometekertekben a csometeagyakat, utakat, kerítések alját a gyomoktól tartjuk folyton tisztán, ügyeljünk kivált arra, hogy a gyomok lehetőleg még virágzás, de mindenesetre magérés előtt gyökereztől kiirtassanak; használjuk fel a gyomokat korhadtszöld (Compost) készítésre; porhanyítsuk fel a csometeagyak talaját s védjük azokat a nap heve ellen beárnyalás által. Tartós száraz időjárás mellett az öntözést el ne mulasszuk. Gyűjtsünk szilmagot és vessük el azt a már előkészített csometeagyakba.

Erdővédelem. — E hóban is főleg a legeltetésre, fútolvajokra és tüzekre kell ügyelni. Az erdő, tag és oszt tag határokat járjuk be s vegyük számba a határköveket, határdombokat s egyéb határjeleket, a hiányosakat cseréljük ki újakkal.

Csometekertekben s azok közelében a lötetű (*Gryllotalpa vulgaris*)

fészkeket, valamint a cserebogár pajorok felkeresendőket és elpusztítandókat. A szűzfogókat vizsgáljuk meg gyakran s hámozassuk le azokat és égessük el a kérget, ha a szűk által meg vannak támadva; ha szükséges, döntessünk új fogókat. Az *Hylobius abietis* irtása folytatandó. A *Lasiocampa pini*, *Cnethocampa pinivora* és *Psilura monacha* által megtámadott állabokat, ha látjuk, hogy a hernyók táplálék hiányában vádrolni kénytelenek, vegyük körül fogóárkokkal, utakra helyezett friss fenyőgallyakkal s irtsuk a hernyókat. A mezőgazdasági köztes használatra kiadott területeken a kapálás, töltögetési munka figyelemmel kísérendő, nehogy a vetésben vagy kiültetett csometékben vigyázatlanságból vagy hanyagságból a bérlők kárt okozzanak.

Mellékhasznvételek. — Mészégetés, szénégetés és szállítás, továbbá szalajfőzéshez való hamugyűjtés, mint az előző hóban. A fű megbízható embereknek kisarrolásra eladható, mindazonáltal e használat csak szigorú felügyelet alatt gyakorolható.

Építkezések. — Utak, hidak építése, javítása, folyó- és patak szabályozások, vízi építkezések, valamint a csak későbbben kiépítés alá kerülő új építkezések tervezése, felmérése, kitézése folytatandó.

Az utakat, hidakat, korlátokat, vízáteresztőket, úttárkokat tartjuk folyton jókarban, illetőleg tisztán.

Erdőrendezés. — A külső becslési és felmérési munkák folytatandók.

BARTHA DÉNES – OROSZI SÁNDOR

Selmec, Selmec, sáros Selmec...

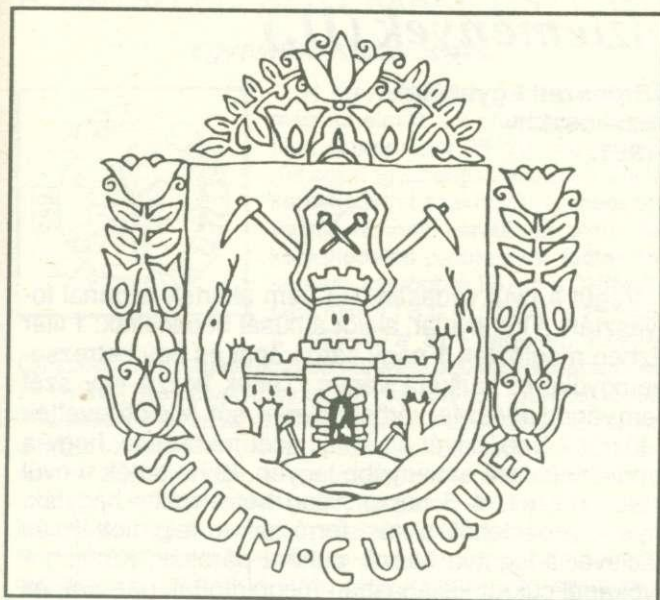
Vademecum erdészek számára

Vade me cum — jöjj velem! Jöjj velem Selmecbányára! Jöjj velem a Klopacskához, a Leányvárhoz, jöjj velem az Akadémiára! Jöjj, menjünk el együtt a hodrusi tavakhoz, kapaszkodjunk fel a Sztinyára és sétáljunk ki Kisiblyére! Jöjj, hogy együtt fedezzük fel álmaink városát, Selmecbányát!

Még ebben az évben az EFE Selmeci Társasága és az OEE Erdészettörténeti Szakosztálya kiadásában 250–300 oldal terjedelmű könyv jelenik meg Selmecbányáról. A korabeli fotó- és térképmel-
lékletekkel illusztrált mű a város és környékének természeti viszony-
yaival, településtörténetével és az erdészeti oktatás emlékeivel fog-
lalkozik. A mai kirándulási igényeknek megfelelően szerkesztett
útikönyv előfizethető: EFE Selmeci Társaság, Sopron

MNB 339-90146-9677

1991. június 30-ig történő megrendelés esetén 200 Ft, augusztus
31-ig 250 Ft, végül az elő nem fizetők részére a várható ára 300 forint
lesz.

KÖNYVESPOLCRA - ERDŐ KÖLTÉSZET

A közelmúltban vád érte az erdészeket, az OEE elnökségét: a fától nem látjuk az erdőt, a varázsos összetett világot. Az erdő hatalmas hangyabolyait, a lágy szárú növénytakarókat. Nem látjuk a mezőt, a mező csodálatos virágait.

Jelentem Bolla Sándornak, hogy az élőfakészlet, a hozam mögé is nézek és nézünk nagyon sokan. Lehet, hogy nem elegendő és nem elég elmélyülten. A vád részben jogos és hogy „bűnünkön” helyrehozzak valamit — most László napra is gondolva —, a keresztes tárnicsról (*Gentiana cruciata*) írok, amit Szent László fűvének is emlegetnek.

Ez a szerény kék virágú növényke késő nyáron, őszelőn virít hegyi, savanyú réteken. Keresztben átellenes, pálhá nélküli, osztatlan és ép szélű levelei vannak. A virágok négytagúak, forrtcsészéjűek. Toktermése van. A növénykéhez kapcsolódó ősi hiedelem a nomád állattartásban gyökeredzik. Gyógyító hatását régen felismerték és szárított gyökerének főzetét pestis elleni szerként fogyasztották a középkorban. Clusius azt írja a növényről: „Beszéli, hogy Szent László király idején egész Magyarországon rettenetes ragály (mirigyhalál) dühöngött. A király pedig megnyerte imájával Istent, hogy a ragálynak gyógyítója azon növény legyen, melyet fölfelé lőtt nyila estében eltalál, ez pedig a keresztes tárnics volt, mellyel azután alattvalóit a nyavalyától megszabadította.” Arany János (egyik legnagyobb költőnk, gondolom nem kell külön bemutatnunk) felelevenítette versében a régi hagyományt. Ezt adjuk közre, köszöntve László nevű tagtársainkat is.

Kertész József

Arany János

Szent László füve

...

A nyíl meg sűvöltött a levegő égben,
Mint egy futó csillag tündökölt reptében,
Majd leszállt a földre szárnya suhogtatva,
Szigonyáig fúrta fényes hegyét abba.

A király pedig ment fölvenni a nyilat,
S im egy fűlevél van kopótyúja alatt!
Ismeretes fűnek volt az a levele,
Melynek a nép száján keresztfü a neve.

S monda László: „Íme gazdag kegyelmében
Fűvet adott Isten csodálatos képen,
Melytől enyhülést vesz a dühös nyavalya
S megszűn öldökölni a halál angyala.”

Adta kézről kézre, hadd ismerje minden,
Ismeré azt a nép, szedett abból menten,
Szájáról-szájra terjed híre a csodának:
A sír szélén állók visszafordulának.

Megszállt a halálnak vészes áradása,
Régi medre közé visszatért folyása,
Házakba az élők folyvást szaporodtak,
Megersírtva mentek földbe a halottak.

A nép is e dolgot megtartá eszében,
Hite megerősült igaz istenében,
Nem sóvárga többé pogány áldozatra,
Lelketlen kövekre, vagy forrás-patakra.

A fűnek pedig, hogy lenne emlékezet,
A „keresztfü” helyett ada másik nevet:
Felragadt az új név s a fűvet ma is még
Szent László fűvének hívja a magyar nép.

Erdészettörténeti Közlemények (II.)

Megrendelhető: Országos Erdészeti Egyesület
Erdészettörténeti Szakosztály
Budapest, 1991.

A tartalomból

Bányai József: *A vadászejgyek bevezetése, fogadtatása és elterjedése Magyarországon 1875–1944. között*

Dr. Oroszi Sándor: *„Paraszt puskások” Karcagon*

Elek György: *A hegyvidéki faanyagok ára a 18–19. századi Karcagon*

Dr. Oroszi Sándor: *Töredékek az erdőbirtokossági társulatok történetéből*

Jérôme René: *Pfeiffer Gyula emlékezete*

Fekete István: *A vadászati statisztikák hitelessége*

Dr. Nagy Domokos Imre: *Iratok a vadászati felügyelet történetéhez. 1945–1949.*

Greguss, Ladislav: *Geschwind Rudolf az erdei fák hibridizációjának úttörője*

Dr. Csöre Pál: *Gondolatok a vadászati kultúráról*

Dr. Oroszi Sándor: *Egyszer volt kiállítás Bustyaházán*

Rácz Józsefné dr.: *Az államvizsgákról*

Szemelvények

Svédországban a századforduló idején a vadpusztítás aggasztó méreteket öltött, ezért a kormány kemény kézzel megreformálta a vadászat ügyét. Bevezették a kötelező vadászati jegyet, melynek három kategóriája volt. Az első évi 25 korona, s ezzel az egész ország területén lehetett vadászni. A második évi 10 korona, s ezzel csak bizonyos tartományokban vadászhattak. A harmadik 3 korona, mellyel csak 3 napig lehetett vadászni. A véletlenek érdekes egybeesése, vagy a magyarországi vadászati törvényhozás alapos ismerete alapján döntött így a svéd kormány? Nem tudjuk. Tény azonban, hogy minimális különbséggel ugyanazt a megoldást alkalmazták, amely ellen a magyar vadászok annak idején a leghevesebben tiltakoztak.

1944-ben a földművelésügyi miniszter és a német hadsereg parancsnoka közös megállapodásban szabályozta a német hadsereg magyarországi vadászatát. Azoknak a „hazánkban állomásozó” német katonáknak, akik a vadászterülettel rendelkező tulajdonosok, illetve bérlők meghívására vadászni szándékoztak, parancsnokuktól egy „Vadászati igazoló lap” kiállítását kellett kérniük. Az igazoló lapot viszont csak azok kaphatták meg, akik érvényes német vadászati jeggyel rendelkeztek. Végül a megállapodás kimondta, hogy „A magyar vadászati törvényben, valamint rendeletekben megállapított tilalmi idő betartása a német hadsereg számára is kötelező.”

Végül a nyúl vadasan. Ha nem akarták azonnal fagyasztani a lőtt nyulat, akkor a húsát bepácolták: 1 liter vízben megfőztek 1 nagy sárgarépat és egy petrezselyemgyökeret karikára vágva. Tettek hozzá egy szét nem vágott egész fej vöröshagymát, sót. Mielőtt levették a tűzről 2 babérlevél és annyi ecet ment bele, hogy a rendesnél kissé savanyúbb legyen. Ebbe tették a nyúl húsos részeit. 4–5 napig hideg helyen állni hagyták. Kivéve a pácléből, a húst forró zsíron felpirították, és páclevet adogatva hozzá, puhára párolták. Közben 1 evőkanál cukrot kislábasban megpirítottak barnára, és kis vízzel feloldották. A puha húst kiszedve, a levét galuskaszűrőn átnyomták, hozzáadták a cukrot, egy pohár tejfelt, összefőzték. Ha nem volt elég savanyú, akkor egy pohár bort öntöttek hozzá. A mártást a nyúl-húsrá öntötték, ehhez nem ettek semmi körítést.

A munka teljes erővel megindult. A télen már 2000 munkásról olvashattunk tudósítást azzal, hogy tavaszra még többet várnak. Külön 300 kubikos állt be a Lillafüred–Eger autótűt építéséhez, amit a miskolci Államépítészeti Hivatal vállalkozónak adott ki. Az építkezést az egész ország figyelemmel kíséri. Már február elején személyesen ellenőrzi az előrehaladást a miniszterelnök több minisztertársa és parlamenti személyiségek kíséretében — egy kis vadászattal egybekötve. Az államerdészet munkája általános elismerést váltott ki. Pfeiffer a miskolci erdőigazgatóság műszaki szervezetét kiegészítette valamennyi elérhető fiatal erdőmérnökkel, kiknek nagyrészt ez a munka életlehetőséget, kenyeret jelentett a szakma akkori nehéz idejében. A tél pedig súlyosan köszöntött be. A megyét tizedelő influenzajárvány, a nehéz körülmények között hajszolt munka kemény helytállást követelt meg. El is nevezték a munkahelyet az „erdészek Szibériájá”-nak...

Az 1882. évi első önálló erdészeti kiállítás bebizonyította, hogy az erdőgazdálkodás és a faipar minden témáját be lehet mutatni, ki lehet állítani. A korábbi, főleg fatermékeket hozó seregszemlék után bizonyosságot nyújtott arról, hogy a „természetrajzi” témák is lehetnek érdekesek, közönséget vonzóak. Ezek a tapasztalatok azután jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy az 1885. évi kiállításon a magyar erdőgazdálkodás és faipar önálló kiállítási csarnokkal jelentkezett. Majd azután mind a hazai, mind a külföldi seregszemlék meghatározó elemévé vált.

ROVATSZERKESZTŐ: BARÁTOSSY GÁBOR

Egyesületi Közlemények

A faterkedelmi szakosztálynak még az elmúlt évi programja keretében, szeptember 25–29. között sikerült egy nagyszabású olaszországi faterkedelmi szakmai utat megszerveznie. Ennek keretében évtizedes kereskedelmi partnereket tudtak felkeresni, így többek között a CHIMICA DEL FRIULI S.p.A. (SNIA), a PLAXIL, a BIPAN, a SIA cégeket. Észak-

Olaszország a legjelentősebb faterkedelmi partnereink közé tartozik. Nemcsak a sarangolt választékok (papírfa, rostfa) értékesítésére van az említett cégeknél lehetőségünk, hanem a hazai széleztelen fűrészáru és méretszabott választékoknak is nagy felvevője. A tanulmányúton résztvevő 35 fő számára lenyűgözően hatott a meglátogatott üzemekben a munkaszervezés, a termelékenység, a tökéletesen összehangolt kereskedelmi munkával párosulva. Az úton tapasztaltak meggyőzték a szakosztályt arról, hogy Olaszország számunkra remélhetően a jövőben is legjelentősebb faterkedelmi partnerünk marad. Ezért érdemes és egyben szükséges is az eddigi kapcsolatainkat erősíteni, különböző kooperációkkal szélesíteni.

A szakosztály az 1991. évi programja keretében április 25–26-án a Balatonfelvidéki EFAG-nál, illetőleg az MN Veszprémi Erdőgazdaságánál tartotta összejövetelét. Franciavágáson a fűrész- és falemezgyárban megtekintették az elmúlt évben közel félmilliárd Ft-tal felújított és korszerűsített új üzemet. Ezt követően *Czebei Sándor* vezérigazgató üdvözlötte a megjelenteket, majd *Horváth Dezső* vezérigazgatóhelyettes adott előadásában részletes tájékoztatást a 69 700 ha-on gazdálkodó erdőgazdaság munkájáról. A teljesen őszinte, nyílt előadás keretében kiemelt hangsúlyt kapott az erdőgazdaság tudatosan vertikális, termelési és kereskedelmi munkája. Az elmúlt évi tényadatok szerint a 2 milliárd forint árbevételből közel 45%-ot tett ki az export. Kiemelte, hogy csak jó minőségű, kereskedelmi és vevői igényeket kielégítő árufeleségek adhatók el.

Papp László gyáregység igazgató előadásában részletesen elemezte az üzem munkáját, gondjait, feladatait. Kiemelhető, hogy az összlétszámon belül az alkalmazottak aránya mindössze 10%. A 100 millió Ft-os kazán üzem beruházással teljes egészében megoldották a saját energia ellátásukat (gőz, villamosenergia).

Szalkay György szakosztály elnök rövid előadásában az egész ágazat 1990. évi munkájáról adott átfogó tájékoztatást. Kiemelte, hogy az elmúlt évtizedben a faterkedelem történt szinte teljeskörű liberalizáció nélkül ma lényegesen kedvezőtlenebb helyzetben lennének. Az elmúlt évben a 41,6 milliárd Ft-os ágazati fatermék árbevételből 10,6 milliárd Ft volt az export (25,4%), aminek eredményvonzata nélkül szinte nulla eredményű lenne az ágazat. A faterkedelem és azon belül a szakosztály következetes munkája is hozzájárult ahhoz, hogy ezek az eredmények megszülettek. A nagy liberalizálásban arra kell törekedni, hogy összértékeinket károsan befolyásoló tevékenységet szűrje ki a tisztességesen dolgozók többsége. Van mit féltünk, különösen akkor, amikor tudjuk, hogy 1991-ben mindössze 5,7 millió m³ nettó hazai fakitermelési lehetőségünk van, a szovjet import korlátozódott és a hazai gazdasági élet is igen megroppant. A Veszprémi Erdőgazdaságnál *Turcsányi Lajos* mb. igazgató fogadta a szakosztályt a zirci fűrészüzemben. Előadásában az erdőgaz-

daság egészéről tartott ismertetést. Az 1975-ben épült üzemet *Német Tibor* főmérnök mutatta be. Az előadásokat és az üzemplátogatást követően *Boda János* minisztériumi tanácsos (Gazdasági Versenyhivatal) tartott „Gazdasági versenypolitika” tárgyában közérdeklődésre figyelemre méltó előadást.

A kétnapos program alatt ismételtelen bebizonyosodott, hogy igen hasznosak ezek az összejövetelek, amelyek keretében a sokszor ellentétes saját vállalati érdekek mellett őszinte vélemény és információcserére, bel- és külföldi piaci tájékoztatásra nyílik lehetőség. A konzultációk során igen élénk véleménycseré alakult ki, amelyben részt vett: *Varga József, Ilyés László, Mőcsényi Miklós, Pusztai György, Erdélyi Iván, Mandik Béla, Nagy László* és sokan mások.

Az erdei vasutak szakosztálya április 23–24-én tartott ülésének keretében megtekintette a Pálháza-Kőkapu vasutat, amit a Borsodi EFAG 1989. augusztus 15-én újraindított. *Lenár György* erdészeti igazgató ismertette a Pálházi Erdészeti tevékenységét. *Kerek Károly* osztályvezető előadásában újra felelevenedtek a kőkapui vasút építésével kapcsolatos nehézségek, de nagyobb mértékű volt az öröm, amivel a közvetlen környezet segítő akarása támogatta az építést. Nagy elismerést váltott ki a vasút újraindítása a szakosztály tagjai részéről is. Konzultáció keretében hasznos tanácsok cseréltek gazdát. Köszönet a rendező gazdaságnak a szakosított rendezésért.

Az erdészettörténelmi szakosztály és a székesfehérvári helyi csoport május 9-én Sukorón tartott közös rendezvényt. A megjelenteket *Bognár Miklós* köszöntötte, mutatta be egymásnak, így a rendezvény tulajdonképpen már Székesfehérváron megkezdődött. Sukorón a vendégeket *Balsay Antal* vezette végig a márciusban megnyílt, a vidék természeti értékeit bemutató tájházban. A megjelentek gratuláltak a szakmai szempontokból is kitűnő, igényes munkához, amely szakunk hírnevét, külső megítélését jelentősen befolyásolja. Ugyanakkor megdöbbenéssel hallották, hogy az egyesületi lap részéről senki nem tett eleget a megnyitó alkalmából elküldött meghívásnak, így az objektum szakmai körökben való megismertetése még várat magára. A kiállítás megtekintése után *id. Balsay Miklós* két előadást tartott. Az egyiket a somhegy-melári erdősítés egykori nehézségeiről, a másikat a martonvásári világrekord őzbak élőhelyéről. Az előadásokat élénk vita követte, amelyben *dr. Sonnevend Imre, Bognár Miklós, dr. Hegyi Imre, dr. Kovács János* és *Kiss Károly* vett részt, tett kiegészítő megjegyzéseket. A másik előadó *Körmöczy János* volt, aki a Mezőföld vadgazdálkodásáról beszélt. Külön kitért a tímári vadaskert létesítésének, illetve hasznosításának kérdésére. Az előadás után kibontakozó vitában (amelyben *id. Balsay Miklós, dr. Csőre Pál, dr. Hegyi Imre, Szakács László* és *Kiss Károly* vettek részt) főleg ez utóbbiról esett sok szó. A vadállomány takarmányozásával, az ottani erdőállomány értékével és mindezeken mérhető gazdasági hasznával kapcsolatban hangzottak el kérdések és vélemények. *Emmerlingné Köhler Marietta* az arborétumon keresztül vezetett sétát, majd a kilátóról az egész tájat bemutatta. A szakmai beszélgetés az arborétum fái alatt, fehér asztal mellett folytatódott. Délután a pákozdi csata emlékművén *Bognár Miklós* és *dr. Oroszi Sándor* a helyi csoport és a szakosztály nevében helyezte el koszorút. Innen a történelmi emlékezés útja a székesfehérvári I. István Múzeumba vezetett, ahol a „Requiem” című kiállítást

tekintették meg. Végezetül *dr. Oroszi Sándor* mondott köszönetet a székesfehérváriak meghívásáért, vendéglátásáért, külön is kiemelve *Bognár Miklós* szervezését, szívélyességét, aki munkatársaival valóban emlékezetes programot állított össze.

A tájfejlesztési és környezetgazdálkodási szakosztály az Erdészeti Információs Központban tartotta ülését április 30-án. A rendezvényen *dr. Marton István*, a Keszthelyi Agrártudományi Egyetem Termelésfejlesztési Intézetének igazgatója időszerű helyzetelemzést adott „Az optimális tájhasználat mezőgazdasági problémáiról”. Az előadó érzékenyen és választekósan jellemezte azokat a lehetőségeket, ahol a mezőgazdász és az erdész együttműködése — közös ráutaltságban — szükségszerű a tájhasználat környezetkímélő módjának megválasztásában a fejlesztések fő irányainak újragondolásában. Az előadás után kialakult gondolatcserében *dr. Dobos Tibor* elnökletével kifejtették véleményüket: *Bogyai János, Halász Tibor, Kmoskó András, Tarján Antal, dr. S. Nagy László*.

A helyi csoportok életéből

A balassagyarmati csoport április 18-i taggyűlésén Balassagyarmaton *Zorván Györgyné* titkár megnyitóját követően külön is üdvözölte *Ürmössy Lászlót* az MTESZ megyei szervezete elnökét, majd átadta a szót *Kéri László* műszaki fejlesztési főmérnöknek, aki „Privatizációs lehetőségek változása az erdőgazdálkodásban” címmel előadást tartott. Előadásában az alapfogalmak tisztázása után megállapította, hogy az erdőgazdálkodásban egyértelműen privatizálható az ipari és szolgáltató rész — nyersanyag birtokában, megbízásos alapon az erdei munkákra szakosodott vállalkozókkal —, de nem privatizálható az erdő, amelynek kezelői funkcióját a szakszolgálati apparátus (gondnokság) kell hogy ellássa. A privatizációt gazdálkodási szintről kell kezdeményezni, kellő nyilvánosság mellett. A hozzászólásokra (*Kovács Zsolt, Gyürki János, Haraszi Gyula, Fodor Imre*) az előadó válaszolt.

A taggyűlés keretében került sor az 1990. október 1-jén, a helyi csoport elnöki tisztségéről lemondott *Tóth József* helyének betöltésére. A választás eredményeként a helyi csoport elnökévé egyhangúan *Szabó Ferenc* erdőmérnököt, a Salgótarjáni Erdészet vezetőjét választották. *Szabó Ferenc* megköszönve a bizalmat, munkájához a tagság aktív és önzetlen segítségét kérte. *Ürmössy László* megyei MTESZ elnök köszöntötte a kollégákat, az új elnököt és kifejezte reményét arra vonatkozóan, hogy szorosabb kapcsolat épülhet ki a csoport és az MTESZ megyei szervezete között.

A debreceni csoport április 5-én Debrecen város önkormányzatával, az Erdőfelügyelőséggel, a FEFAG-gal és a termelőszövetkezetekkel közösen „Fásítási Ünnepséget” és „Erdőművelési Konferenciát” rendezett a Polgármesteri Hivatal nagytermében. Az ünnepségen több mint 100 fő vett részt és azt *dr. Hevessy József*, a város polgármestere nyitotta meg. Megemlékezésében utalt a város és az erdő sokévszázados kapcsolatára, a közelmúlt évek közcélú erdőfejlesztésére, a lakótelepek fásítására. Az eddigi eredményeket elismerve kérte az erdészeket, támogassák továbbra is a város zöldterületeinek kialakítását. Az ünnepi megnyitó után *Dauner Márton*, az FM EFF vezetője tartott előadást az „Erdészet és faipar időszerű feladatai” címmel. A középtávú koncepciókról, az erdőállománygazdálkodásról, a vagyonérdekeltségről, az 1991-ben megindult „második országfásítási program”-ról, az

erdészeti szervezet korszerűsítéséről, átalakításáról tájékoztatta a megjelenteket. *Dr. Papp Mihály* a Debreceni Erdőfelügyelőség igazgatója történelmi keretek közé helyezte előadását, beszámolt a 220 éves erdőfelügyeleti múltjáról és a jelenkor erdészeti gazdálkodásának problémáit, a térség közelmúlt éveinek eredményeit ismertette. *Sipos Géza* osztályvezető főmérnök a megye elmúlt 10 évének erdőművelési és erdőhasználati tevékenységét ismertette szektoronként elemezve a sikerek és gondok okait. A megye erdőterülete ebben az időszakban 6000 ha-al növekedett és az elkövetkező években újabb 10–12 ezer ha erdőtelepítésre vannak a gazdálkodók felkészülve. A tulajdonviszonyokban bekövetkező változás csak kisebb mértékben vetheti vissza ezt a telepítési lendületet. A fásításban elért sikerekért a gazdálkodók részére *Dauner Márton* emlékérmét és oklevelet adott át — többek között Debrecen városának, a Parkerdészetnek — majd ezt követően a város nyugati oldalán létesült Tócsa-kerti lakótelepen a résztvevők fákat ültettek egy három ha-os fásítási részeként. A rendezvénynek a helyi sajtóban és a városi televízióban is kedvező visszhangja volt, további fásítási akciók beindítását sikerült ezzel az ünnepséggel lehetővé tenni.

A Győr–Sopron megyei tsz-csoport április 30-án „szövetkezeti és önkormányzati erdőgazdálkodás” témakörben szakmai tanulmányutat rendezett a soproni erdészeti technikum 1991-ben végző tanulói számára. A szövetkezeti és önkormányzati erdőgazdálkodásról *Bolla Sándor* helyi csoport titkár tartott általános ismertetőt. Babóton *Licskai József* szakvezetésével megtekintették a Tordosa-menti MGTSZ fatelepét, Himód térségében *Tóth János* szakvezetésével erdőművelési munkálatokkal ismerkedtek, majd Abda–Kunsziget–Börzs térségében *Börzsei I. László* és *Börzsei II. László* szakvezetésével erdőművelési, fahasználati és fafeldolgozási munkálatokat tanulmányoztak.

TITKÁRI ÉRTEKEZLET

Ez évben egyesületünk csoporttitkárainak szokásos évi értekezletét a pilisi helyi csoport rendezte.

A kétnapos program május 8-án kezdődött Esztergom Búbánatvölgyben. Az elnöki köszöntő után *Barátossy Gábor* főtítkár szöveg az ágazat jelenlegi helyzetéről és várható lehetőségeiről.

A főtítkár úr beszámolóját élénk vita követte. A vita gyűjtőpontjában három téma állt:

— az egyesület elnökségének tevékenysége a tisztújítás óta;

— az ágazat átalakulása a kincstári gazdálkodás irányába;

— kapcsolatunk a társadalommal (vadászok, zöldek).

A vita a tervezettnél hosszabb ideig, egészen vacsoráig tartott. A többi tervezett napirend megvitatására az éjszakába nyúlóan került sor.

Így:

— az 1991. évi soproni vándorgyűlés előkészítése;

— az újjáélelt Erdészeti Lapok értékelése;

— szakmai tapasztalatsere és továbbképzési lehetőségek keresése.

A titkári értekezlet másnapját az Esztergomi Bazilika Kincstárának és a Mindszenty emlékkiállítás megtekintésével kezdtük. Utána terepi bemutatón vettünk részt a pilismaróti, pilisszentkereszti és a visegrádi erdészet területén. A terepi bemutató a Pilisi Állami Parkerdőség gazdaság erdőfelújítási gondjából és eredményeiből nyújtott izelítőt.

EGYESÜLETI HÍREK

Kitüntetés: *Dessewffy Imre* minisztériumi tanácsos, a Faipari Kutató Intézet volt igazgatója nyugállományba vonulása alkalmából a MAGYAR KÖZTÁRSASÁG CSILLAGRENDJE kitüntetésben részesült.

□

Közlemény

Az Országos Erdészeti Egyesület az „Erdészeti Lapok” kezdeményezésére május 14-én a környezet- és természetvédő mozgalmak, valamint az erdészeti ágazat szakemberei tanácskozást tartottak az új erdőtörvény előkészítéséről.

A megbeszélésen a hazai erdők számos létfontosságú kérdése került napirendre.

Így az

- erdővagyon megőrzés elsődlegessége;
- az erdőt alkotó valamennyi növény, állatfaj és a termőhely egységének szemléletén alapuló erdőgazdálkodás;
- a természetbarát és környezetkímélő fakitermelési módszerek és eszközök elterjesztésének szükségessége;
- az erdők újratelepítését akadályozó túlszaporodott vadállomány;
- a természetvédelmi területek kezelése.

Az erdő törvénynek parlamenti vitára bocsátása előtt a jelen volt szervezetek és szakemberek folyamatosan egyeztetik nézeteiket.

□

Halálozás

Április 21-én fájdalmasan korán, életének 54. évében, alkotómunkájának teljében elhunyt *dr. Mendlik Géza* erdőmérnök, kandidátus, az ERTI Erdőművelési és Fatermelési Osztályának tudományos főmunkatársa. Fő kutatási területe kezdettől fogva a bükkösök nevelésének és fatermésének vizsgálata volt, folytatva Fekete Zoltán és Birck Oszkár munkáját. Kísérleti területeit nagy hozzáértéssel gondozta, és a hosszúlejáratú erdőnevelési és fatermési kísérleti területek hálózatát jelentősen továbbfejlesztette, kiegészítve a természetes felújítások vizsgálatával. 1967-ben Birck Oszkár új bükk fatermési táblát szerkesztett, majd az újrafelvételek alapján pontosította a bükk növekedésmentét, és 1983-ban új bükk fatermési táblát szerkesztett. A hazai bükkösök fatermését és erdőnevelését átfogó kandidátusi disszertációját 1987-ben védte meg. A Bükk monográfia társszerzője. Több tucat tudományos szakdolgozatot, zárójelentést készített. Munkásságát 1979-ben megosztott Akadémiai Díjjal, két Kiváló Dolgozó kitüntetéssel ismerték el.

Dr. Halupa Lajos

□

Kidőlt egy magányos tanúfa

Búcsú Zsirai Gyulától

Életének 93. évében, 1991. április 12-én elhunyt *Zsirai Gyula* gyémánt diplomás erdőmérnök. A kiváló gyakorlati szakembernek magasfokú hívatáskeresetete, fegyelmezett magatartása, példás rendszeretete, utolérhetetlen pontossága, remek szervezőképessége, baráti segítségnyújtása, odaadó hazaszeretete, erdész közösségünkhöz, az OEE-hez való ragaszkodása arra készítet, hogy munkásságának felidézésével emléket szerény soraimmal lapunkban tegyem marandóvá. Kötelez erre a régi, majd félévszázados igazi baráti

együttműködés is, 1942-ben lillafüredi erdőművelési tanulmányút során ismertem meg, majd 1948–1961 között a bakoyni esztendőim alatt volt szigorú főnököm, Sopronban pedig 22 éven át segítő munkatársam.

1898-ban Ivánegerszegen (Vas megye) született. A soproni liceumban szerzett érettségi után katona; résztvesz az első világháborúban. Csak ezt követően, már Sopronban kezd meg erdőmérnöki tanulmányait. 1926-ban szerez erdőmérnöki oklevelet. Rövid bujáki magánuradalmi szolgálat után 1928-ban kerül az Államerdészethez: Gödöllő és Miskolc voltak állomáshelyei. Résztvesz a második világháborúban is, majd 1948-tól a győri Erdőgazgatósághoz, illetve a veszprémi Egyesüléshez, a devecseri Erdőgazdasághoz, és újból a győri Erdőgazdasághoz kerül osztályvezetői, főmérnöki munkakörökben. 1961-ben kéri nyugdíjaztatását és Sopronba költözik. Itt az Egyetem Erdőművelési Tanszékén dolgozik, a kísérleti területek felvételében és adatfeldolgozásában volt nagy segítségünkre.

Családot nem alapított — sokszor emlegette a fiatalok előtt elítélendő példaként — de testvérei révén a nagy rokonság, sok esetben a tanszéken dolgozók kisebb-nagyobb gondját is magáévá téve vált nélkülözhetetlenné a szűkebb közösség számára.

Sohasem volt pártban, s vállalta az ezzel járó hátrányokat; nagy kitüntetésben nem részesült. Mégis volt olyan elismerése, amely egyedül neki adatott meg: 1952-ben a veszprémi Egyesülés igazgató helyettesi munkakörében lelkiismeretes, szakmai tevékenységéért — előttem, a háború után elsőnek — az OEE vezetője nyújtotta át számára, az eddig tiltott címet, a főmérnöki kinevezést. Ma különösen fontosnak tartom példáját felemlíteni, mert azokban a nehéz esztendőkhöz sem lehetett egy erdész szakember feladata más, mint odaadón munkálkodni az erdők területének, fatermési és védelmi adottságainak fokozásán!

Tisztelt Főmérnök úr! Kedves Gyuszi bácsi!

Sorsom nagy szerencséje, hogy mellém ilyen jó, tapasztalt, önzetlen „Öreg barátot” állított. Erdész közösségünk nevében, elsősorban azonban a magam nevében mondok köszönetet mindenért, s igaz szívvel kívánunk „Üdvöt az erdésznek!”

Majer Antal

□

Megkésetten vettük sajnálattal a szomorú hírt, hogy *Vezán Ferenc* erdész 71 éves korában, 42 évet szolgálva az erdőt, Kecskeméten elhunyt.

Kachalmann Győző erdőmérnök életének 76. évében, Esztergomban elhunyt.

□

Helyreigazítás:

Lapunk áprilisi számában, a hátsó, belső oldalának baloldali oszlopa alulról második bekezdésében sajnos szövegmaradás történt. A Szegedről szó után beszúrandó: *1930-ban került a Nógrád megyei Bujákra, 1947-ben Zalaegerszegre, ahol...* (A hibás szedésért elnézést kér a szerkesztő.)

Az Erdészeti Lapok 1991. februári száma 63. oldalának elején a hirdetés ötödik sorában álló „fajú” helyett értelemszerűen „sáját” vagy „selmecí-soproni” irandó, amire ugyanebben a mondatban az első ismert selmeci nyomtatott dalszövegyűjtemény 1826-os kiadása dátuma is utal. A „...német tartalomjegyzék zárja.” után új bekezdésben elhelyezendő: „A kötet szerkesztői: Szemerey Tamás a: Kisfűl (fm) és Gál Péter a: KVHzi (em)”

TERVPÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

A Dunai Vízlépcső Kormánybiztosa, a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium, a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium, a Belügyminisztérium, a Földművelésügyi Minisztérium, a Közép-Dunavidéki Intéző Bizottság, Visegrád Nagyközség Önkormányzata és Nagymaros Nagyközség Önkormányzata tervpályázatot hirdet

*„A Visegrád–nagymarosi térség
tájrendezési és folyamszabályozási tervpályázata”
címmel.*

A tervpályázat célja a megkezdett építés által sérült térség rehabilitációját szolgáló olyan elvi és gyakorlatban megvalósítható tájrendezési program megfogalmazása, amelynek javaslatai

- a Dunakanyar egyedülálló táji szépségének helyreállítására,
- a tájvédelem kiterjesztésére,
- a nagymarosi „munkagödör” elbontásával szükségszerűen együttjáró — ökológiai prioritáson alapuló, de ugyanakkor komplex érdekeket érvényesítő — mederszabályozásra, optimális parthasználatra,
- a térség sajátos táji–természeti, kultúrtörténeti értékeire épülő idegenforgalmi fejlesztési javaslatokra

irányulnak.

A benyújtandó munkarészek:

1. Tájrendezési akcióterületek lehatárolása a régióon belül (tájvédelmi, területfejlesztési célok, térségi funkciók).
M = 1:100 000
2. Folyamszabályozási és parthasználati terv.
M = 1:10 000
3. Visegrád–Dömös–Nagymaros területfelhasználási, szerkezeti javaslata.
M = 1:4 000
4. Látványértékelés a helyreállított Duna–szakaszra és környezetére.
5. A helyreállítás elvi, koncepcionális megfontolásai, a tervezési javaslatok (1–4. feladat) műleírása.

A tervpályázat országos, nyilvános és titkos.

A tervpályázati kiírás és mellékletei:

1991. május 30–tól

vehetők át a Dunai Vízlépcső Kormánybiztosi Titkárságon (Budapest, V., Kossuth tér 4. III. em. 30.), valamint a Közép–Dunavölgyi Vízügyi Igazgatóságon (Budapest, VIII., Rákóczi u. 41. III. em. 312.) hétköznap 10–14 óra között, 500,- Ft egyidejű befizetésével.

A pályaműveket a Dunai Vízlépcső Kormánybiztosi Titkárság címére, kizárólag postán lehet beküldeni. A benyújtási — postára adási — határidő:

1991. szeptember 30. 24 óra

A tervpályázat eredményhirdetése:

1991. október 31.

A tervpályázaton saját szellemi munkájával résztvehet minden belföldön és külföldön élő magyar* vagy lakhatási engedéllyel rendelkező külföldi magán, illetőleg jogi személy, ha a pályázati kiírás feltételeit magára nézve elismeri és vele szemben összeférhetetlenségi vagy kizáró ok nem áll fenn.
Budapest, 1991. május hó

Bíráló bizottság

* A kiíró szervezetek szándéka, hogy a helyreállítás ügyét szolgálók körét bővítse azokkal a külföldön élő magyarokkal, akiknek lehetőségük van szakmailag segíteni a legkedvezőbb megoldások megfogalmazását.